Nr 3 Nal. pocz. opł. ryczałtem CZERWEŃ 1929 Rôk II

ŁEMKO

PISMO DLA NARODA

WYCHODYT RAZ NA MISIAC.

Redakcja i Administracja w Krakowi, ulica Karmelicka 21
Konto czekowe P. K. O Nr. 407.105.

CINA 20 gr.

Predpłata: rôczna 2 zł. pôłrôczna 1 zł.

MATKA BOSKA SYKSTYŃSKA.

Ruske pyśmo znesene w Rosji.

Paru lit tomu rosyjski bolszewicki władze wprowadiły nowu pisowniu rosyjsku. Znesły twerdyj znak, na „je“ wprowadiły jeden znak w misce dawnych dwoch, na „i“ miahke jest także łem jeden znak, tak, że tera piszut: „krakowskyj“ a nie „krakowskij“ no i jeszcze inszy nowosty. zadla uproszczenia pisowni rosyjskoj. Było to nedawno, a tera bolszewiky posuły jeszcze dali. Oto komisar (niby minister) narodnioj oświty Łunaczarskyj zaprowadyu nowy zminy, jeszcze wekszi ôd tych skromnych popr dnich. Chodit tu ne minij i ne wecze jak o skasowanie ruskoj pisowni, ruskoj azbuky - abecadła.

Ruske pyśmo mabyty jeszcze używane do nowohn roku, a ôd nowoho rcku bude wprowadżene pyśmo polske.

Od najbłyższoho zatym nowoho roku w Rosji zczazat ruske pyśmo. Rosja kotra była zawsze ostojom toho pyśma, hde wsi knyżky i nowiny były pysani ruskym piśmom budut ony tera zaboroneny, a wprowadżene w ich misce gazety i knyżky i wszytky uriedowy napysy polskom azbukom.

Dotychczas rosyjski emigranty preważni trymajut s'a staroj pisowni rosyjskoj z twerdym znakom. Ałe już duże i ony pryniały bolszewicku prawopyś. Otóż wychodiat i taky i taky gazety. No a szto bude z nowym rokom? Czy także cześć Rosjan na em gracji (poza Rosjom) bude także pysaty polskym abecadłom? Jak sia to stane, to ruskyj narcd zbliżyt sia do polskoho tym wece a w Polsce to połuczat sia ony razom w jeden narod sławiańskyj.

Polsku pisowniu chtiły wprowadity dawnijsze w Austrji pred 60 litamy, ałe operły sia tomu Rusnaky. Tak w czasi wojny biskup Chomyszyn w Stanisławowi wprowadyu polski świata chtiw prowadity polske pyśmo, ałe znowu s'a to ne udało. Aż wreszti tera samy Rosjane to robiat, a za nyma pojdut wsi. „Łemko„ już tera pysanyj polskym pisîmom ne zminyt sia i bude perszom nowinom (gazetom), kotra zamist ruskych używat polskych bukw, a to z toj pryczyny. że mało kto na Łemkôwszczyni zna ruske pyśmo. a wsi czytajut i znajut pyśmo polske.

POKYDAJUT CERKWU.

Ne łem na „Mazurach“ jak to sia gwaryt ałe i w Galicji lude ruskoj wiry jakoś ne barz trymajut s'a jej U nas pryczynom pokydewania hreckoho obriadku jest polityka władz duchownych z Premyśla, kotry zamist stworyty nam osôbne biskupstwo łemkôwske, hdeby my samy riadyły i wychowowały łemkôwskych ksiondzôw, nasyłajut nan Ukrainczykôw z Galicji, kotry majut nas prerobity na swoje kopyto. Poneważ toty ksiondzy dbajut ne za naszu narodnôść a zs ukraińsku polityku, to i narod buryt sia za to i żeby uwôlnyty sia ôd ukraińskyoh ksiondzôw, prechodyt na prawosławie.

Ałe ne łem dije s'a to u nas. I w turczańskim powiti szyryt sia prawosławie prez ukraińskych politykôw i w doiîńskim A tera stała sia nowa ricz. Tota ukraińska polityka zrobyła, że sami ukraińczyky pokydajut hrecko—katolîcku cerkwu, bez żadnoho zastanowłenia.

Oto w Kołomyjszczyni szyryt sia luterska wira, a biskupom luterskym dla Rusnakôw jest byłyj radykalnyj agitator. Szyryt sia także baptyzm, i sztunda.

W seli Werbôwciach pôd Husiatynom mała powstaty osôbna parafja hrecko - katolîcka Ałe Werbôwczane ne chtiły daty ani grosza na jej utworenie, bo wydiły, że to łem biskup chce ju utworyty to i gwaryły, ażeby sam biskut daw peniazy. Na to

biskup Chomyszyn wôdobrau 32 morgôw gruntu cerkownoho, jaki pryznaczyu dla nowoji parafji. W ôdpowidi na to Werbôwczane (oprôcz polskoj drôbnoj szlachty) wystupyły z cerkwy a prystupyły do luterskoho kościoła.

Jakoś ne dobri dije sia w hrecko-kat. cerkwi!

NEWYNNI POWISZENYJ.

W Meklenburgji, kraju nimeckim powisył sud newynni człoweka, robôtnika Jakubowskoho za zabôjstwo swoho syna. Tak po wiw sud na pôdstawi zeznań świdkôw, a krewnych Jakubowskoho i wyrok wykonau. Sud był neubłahanyj. Prokurator chodyu sam do riadytela toho kraju prosyty, żeby ne uwzladnyu prośby o ułaskawenie, jaku wnuis oborońca skazanoho. Taksamo tot prokurator ne pozwołiu nawet bidakowi zobaczyty swojeju druhoj dytyny, łem honiu wsich, żeby pryspiszyty wykonanie wyroku smerty.

Panu prokuratorowi było spiszni powisyty człoweka newynnoho, bo to był Polak, a szto tam Nimciam zeleżyt na Polakach.

Ałe oborońca Jakubowskoho po jeho smerty wnius prośbu o wznowłenie procesu bo okazało sia, że Jak. był newynen. Na nowij rozprawi wyszło na jaw, że to świdok Nogens zabyu syna Jakubowskoho a zwałyu wynu na nebôżczyka Na pôdstawi słôw mordercy sud powisyu Bohu ducha wynnoho człoweka I wtedy pokazało sia że ne łem świdky doprowadyły do smerty, ałe wynen sam prokurator Miler i wôn powinen za naduzytie włady byty sam powiszenyj. On nawet sam predstawlau prawdiwomu ubijcy, że ôn ne jest wynen, pôszto pryznaje sia do toho czynu No i Nogens cofnuł pryznanie do czynu.

Tak to lubiat Nimci Słowian i nawet niet u nich sprawedłiwosty, jak rozchodit sia o Słowian. A tylo naszych Łemkôw ide na robotu do Prusa i tam ich traktujut jak chudobu.

Cuda u Teresy Najman.

Jeszcze Cerkow ne powiła swoho słowa w sprawi cudownych zdareń w seli Konersrajt w Nimciach i ne możemy nazywati tych zjawisk cudamy. Ałe riczy jaky sia tam dijut sut newytłotaczeny zwyczajnym rozumom.

Teresa Neuman była najstarsza z 10 rha dityj bidnoho krawcia tamtejszoho, ma tera 22 lit. Już w szkoli okazywała welku pobożnôść i nabożeństwo do Iisusa Chrysta rozpiatoho na chreśti. A jak tylko ktoś gwaryw o muci Pańskij, zaraz jij spływały słzy po twary Po szkoli Teresa poszła na służbu w 14-tym roci.

Pôdczas pożaru nosîła wodu i stratîła wtody zdorowie. Dôstała paralusz z konwulsjamy, a nedouho ątratiła wzrok, słuch i mowu, a nadto ne mohła jisty bo dostała w horli wrżody. Terpliwi znosîła swoju chorobu i mała welke nabożeństwo do św. Teresy. Własni w deń uznanis św. Teresy w Rymi w 1923 r. 29 kwitnia za błahosłowenu nahli Teresa Najman wôdzyskała wzrok po kilkoch litach ślipoty, a w sam deń 17 maja 1925 to jest w deń uznania za światu ôdzyskała całkom zdorowie.

Z poczatkom Postu 1926-roci mała Teresa widzenie Spasytela pry czym utworyła sia jij rana krowawa ponad sercem i płynuła z neji krow. W welky Piatok taki samy rany potworyły sia samy zo sebe na rukach i nohach. Rany po 14 dniach zasklipyły sia znowu samy.

DROBNY WISTY.

Zbezczeszczenie procesji.

Wi Lwowi prytrafîła sia welka bôjka z pryczyny neuszanowania procesji prez żydkôw. Oto jak uroczysta procesja prechodiła ułycom z wôkon żydôwskoj gimnazji dały sia czuty hałasy i kryky. To paru żydôwok kryczało z hłupoty i zaczało śpiwaty ułyczny wesełу pisni.

Na to powstau kryk z procesji, a weczer studenty uriadyły napad na żydôwsky redakcji gazet i sklepy. Do pôznoj noczy welky tłum narodu chodиu po ułyciach i robyu demonstracji. Wszade poniszczeno i porozbiwano maszyny, a nawet w jednij bôżnici wybîły wszytky szyby.

Policja zaraz aresztowała kilkoch mołodych studentôw, a jak dyrektor policji ne chtiw wypustyty ich, wtedy wsi uczni z uniwersytetu zastrajkowały. W areszti uczni ne chtiły braty pożywenia, bo prynosyły im z mista pani

Kilkoch studentôw zatrymały w areszti a reszta okoł 20 ch oskarżył sud za gwałt i zaburenia. Na razi narôd uspokoił sia, a demonstracji preciw żydam utychły.

Mała rewolucja w Prusach.

W misti Berlini i inszych mistach wybuchła 1-ho maja welka strilanyna. Socjalisti komunisty uriadyły mimo zakazu policji pochody robôtniczy. W wynîku toho ne posłuchu zaczała sia strilanyna pomedży policjom a robôtnykamy. Najwece horeczy walky były w misti Berlini. Tam toczyła sia wojna regularna na karabiny maszynowy i z użytiem tankôw i drotôw kolczatych.

Try dni trwała walka, a pało kilkadesiat trupôw i kilka sotok rannych. Taksamo zabîty i ranny były w Hamburgu, ałe nihde komunistam ne udało sia zapanowati. Pak rżond nimeckyj rozwiazau organizacji komunistyczny i poaresztowau duże robôtnîkôw.

Hradobitie na Łemkach

Sîlna buria hradowa nawidiła Małopolsku, a najwece powit sanockyj i brezôwskyj na Łemkôwszczyni.

W pow. Sanockym oberwała sia chmara hradowa nad gminamy Dobra rustykalna, Dobra Szlachocka i Łozîny. Prez puhodîny padau hrad welkosty małych bryłok ledowych. Wszytko było pokryte jakby biłom płachtom Zasiwy całkom znyszczeny, a jak hrad pak ztajiu, powstała z neho woda potworyły sia potoky, a woda wderła sia do chat.

W pow. brezôwskym obyrwała sia chmara nad mistom Brezowom i Jasienicom, nadto nad szystoma pobłîzkymy sełamy. Wyliły riky Stopnîca i Wokytna. W czasi buri udaryu hrôm w kościoł w Humniskach i paru kobit zostało prytym tiażko porażenych.

Taksamo buria znyszczyła inszy powity, jak rawskyj, lde utrpiły seła Hujcza i Sankowliczy. Tam hrad znyszczyu 1300 morgôw ozîmîny. W Wojewôdztwi Keleckym w pow, Włoszczôwskym straszna buria zniszczyła majetok parusot gazdôw. Zhoriło kilkanajciat chyż a także paru osôb stratiło żytie.

Zaburenia w Batiatyczach

Wi Lwowi ôdbył sia proces prez kilkanaciat dni za zaburenia w seli Batityczach żołkôwskoho powitu. Na tamtejszm fôlwarku powstało neporozuminie zadla płatni za roboty. Na to robôtniky zastrajkowały, ałe rżonca pryniau nowych robôtkîkôw. Wtody dawny robôtiky spryczyniły zaburenia i bôjky. W to wmiszała sia żandarmerja, ałe strajkujuczy zaczały kydaty kaminiamy na żandarôw, kotry użyły broni i zastriłyły kilkoch chłopôw a kilkadesiat zraniły.

Żandary aresztowały agitatorôw, pak ôdbył sia proces i na rozprawi 24 maja zapau wyrok, w kotrym sud ukarau 41 chłopôw na wiazniciu ôd 6 misicôw do 1 roku Reszta uwôlneno.

Ne łem że chłopy za namowu agitatorôw nic ne zyskały, ałe jeszcze stratiły zarôbok i dôstały sia do aresztu.

Za redakcju odpowidat Stefan Koss — Drukarnia Kresowa w Krakowi.